

Handläggare
Hanna Markkula
Telefon: 08-508 36 235**Till**
Äldrenämnden
Den 25 augusti 2020

Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse - demokrativillkor

Svar på remiss från Kommunstyrelsen – dnr KS 2020/415

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
FörvaltningschefRaili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I budget 2020 framgår att staden ska säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Kommunstyrelsen har inom ramen för detta uppdrag formulerat ”Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse”. Ärendet har remitterats för yttrande till bland annat äldrenämnden. Av riktlinjerna framkommer att nämnderna ska föra in ett demokrativillkor i sina riktlinjer för handläggning av lokalupplåtelse. Riktlinjerna ger bland annat stöd i vilken information som ska inhämtas när en aktör önskar hyra en lokal, hur svårbedömda ärenden ska hanteras samt stöd i avtalsskrivning. Äldreförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget till riktlinjer vilka bland annat ger konkret stöd i hur och vilken information som ska inhämtas vid lokalupplåtelser.

Bakgrund

I Stockholms stads budget 2020 framgår att nämnder och bolagsstyrelser genom uppföljning ska ”säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag fortsatt inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism”. Kommunstyrelsen ska, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor.

Kommunstyrelsen har remitterat ”Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse” för yttrande till fastighetsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och våldsnämnden samt samtliga stadsdelsnämnder. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 september 2020.

Ärendet

För att säkerställa att lokaler inte upplåts till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism, har kommunstyrelsen formulerat riktlinjer. Av riktlinjerna framkommer att nämnderna ska föra in ett demokrativillkor i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av lokalupplåtelse. Demokrativillkoret konkretiseras enligt nedan genom att lokaler inte ska upplåtas till en aktör om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Riktlinjerna förtydligar och ger stöd i hur och vilken information som ska inhämtas när en aktör önskar hyra en lokal, en stadsövergripande rutin för hur svårbedömda ärenden ska hanteras samt stöd i avtalsskrivning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 19 augusti 2020. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 18 augusti, socialnämndens, äldre- och våldsnämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 augusti.

Förvaltningens synpunkter

Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till ideella organisationer som bedriver stadsövergripande aktiviteter för äldre i Stockholms stad. I den senaste revideringen av äldrenämndens riktlinjer för bidragsgivning fördes det in krav på att organisationer som beviljas bidrag ska arbeta utifrån demokratiska principer samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom förslaget till riktlinjer avseende lokalupplåtelse. Det är av stor vikt med tydliga och stadsövergripande riktlinjer så att stadens lokaler inte upplåts till en aktör som inte delar samhällets grundläggande värderingar. Riktlinjerna ger konkret stöd i hur och vilken information som ska inhämtas och kontrolleras när en aktör önskar hyra en lokal. Äldreförvaltningen anser att riktlinjerna med fördel kan kompletteras med skrivningar kring uppföljning av demokrativillkoren för att säkerställa efterlevnad under pågående avtal.

I riktlinjerna framgår att om en aktör har brutit mot demokrativillkoret kan den ändå få nyttja stadens lokaler om det finns särskilda skäl. Vad som kan utgöra särskilda skäl ska bedömas i det enskilda fallet, exempelvis om aktören har tagit avstånd från agerandet. Äldreförvaltningen ser gärna tydligare skrivningar kring detta då det kan vara svårbedömda fall med en gränsdragningsproblematik.

Som framgår av ärendet är det viktigt att en noggrann kontroll av nyttjanderättshavaren görs innan hyresavtal tecknas. Det kan, trots god kontroll från staden, ändå inträffa ageranden som innebär att lokalen nyttjas i strid mot demokrativillkoren. Äldreförvaltningen anser att det är positivt att det i riktlinjerna ges tydligt stöd i avtalsskrivningen för att underlätta eventuell hävning av hyres- eller nyttjanderättsavtal.

Bilaga

Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse